

ლიტერატურული გაზეთი

№20(180) 28 ოქტომბერი - 10 ნოემბერი 2016

ბამოღის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკევით

ფასი 80 თეთრი

აბო იაშაღაშვილი
ქველი ტფილისის დამნაშავენი
II-III

გივი ალხაზიშვილი
დეღის ზმანება ცხადში...
IV-V

ნინო ქადაგიძე
ცარცვისტოლა ამბები
V-VI

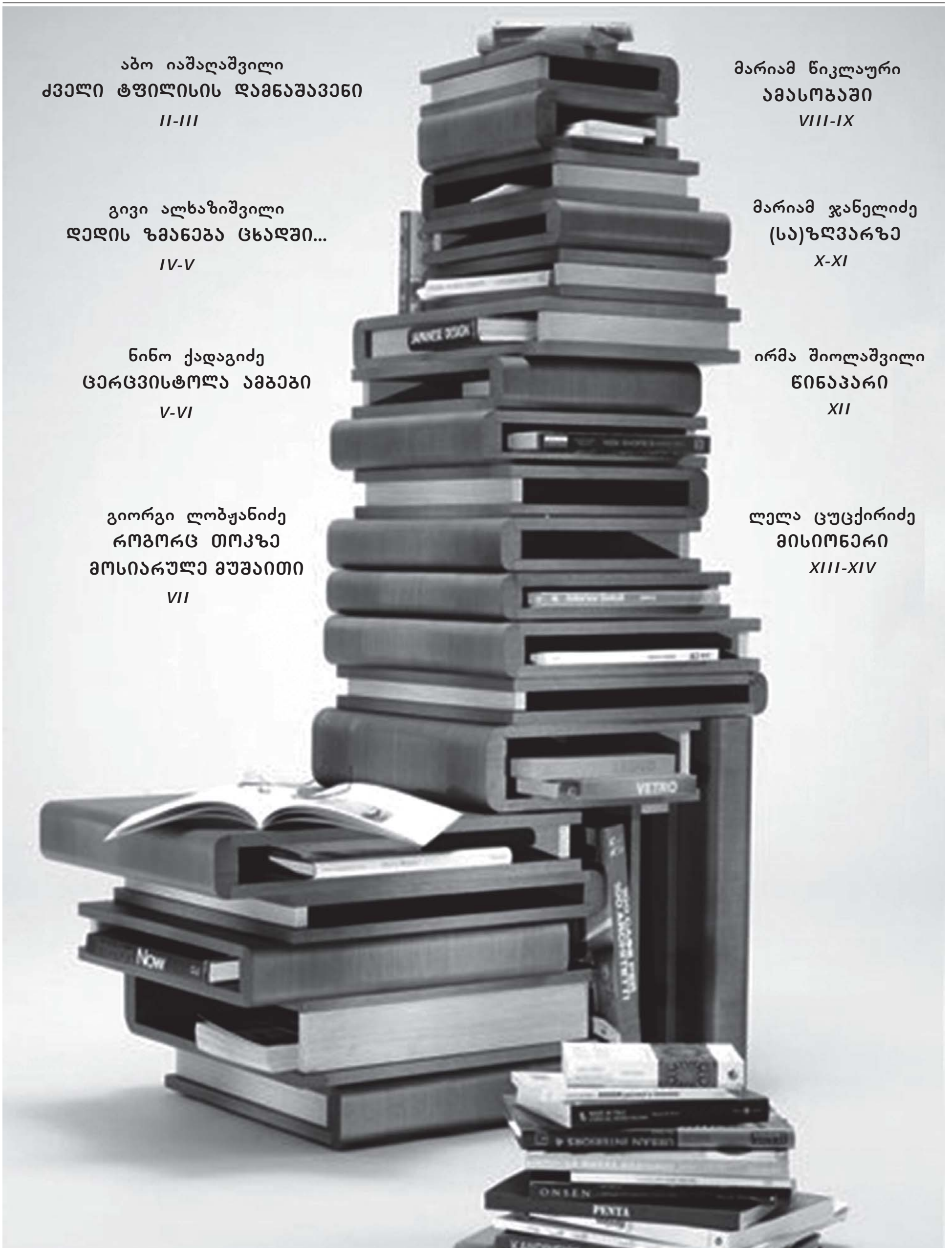
გიორგი ლობჯანიძე
როგორც თოკზე
მოსიარულა მუშაითი
VII

მარიამ ნიკლაური
ამასოზაში
VIII-IX

მარიამ ჯანელიძე
(სა)ზღვარზე
X-XI

ირმა შიოღაშვილი
წინაპარი
XII

ლელა ცუცქერიძე
მისიონერი
XIII-XIV

დედის ზმანება ცხადში...

სად არის ის დღე,
ჩამავალ მზეს რომ გაჰყვა და
აღარ დაბრუნდა?!
სად არის მათი თავშესაფარი,
ის დრო სად არის, მხოლოდ ჩვენში რომ იმალება?!

დღემდე მწყურია გულში ჩახედვა
და ძილ-ღვიძილის ზღვარზე გარინდვა,
უხსოვარ დროის ფრაგმენტებით თვალი მეცხება,
დახუჭვა ზოგჯერ ნიშნავს ახელას...

ახლა მზის ბოლო შენი კაბის კალთას მახსენებს,
სადაც თავის ჩარგვა მიყვარდა
და იმ მოტივის წაღიღინება,
დროს რომ ვერ ამჩნევს და სულ ჩვენშია...

ზოგჯერ გვმორდება და გრძელდება დამალობანა
მზის სუნსა და უავტორო დუმილს შორის
და ნაბიჯის გადადგმის წუთი
თავის სახელს ველარ იხსენებს
და არ ადარდება უსახელობა.

აქ შეიძლება სიტყვის პოვნა ერთმანეთის გამოხედვაში
და თვალებით გაბმულ დიალოგს
უბგერებელი ტემბრი თან სდევს და გულში მღერის,
დასაბამიდან როგორც მღეროდა...

შენში იღვიძებს ის,
ვინც ისევ უხმოდ გეძახის,
და სულს მსჭვალავს შინ დაბრუნება.

ავითაფია

ჩუმ-ჩუმად მიპირებს ბალახი გადავლას,
მაგრამ არ ვიქცევი ბალახის ნადავლად.

თუ მცვლიდა რაიმე, მცვლიდა სულ იერი,
რადგანაც ვიყავი უფლის სულიერი.

მიწას გავექცევი, სულს ვერსად წაუვალ,
წავალ და ვიქცევი სრულ დღესასწაულად!

ეს ზეცა თითქოს ბუხრის კვამლია,
სულ რომ ივსება ნაზი სილურჯით,
ვზივარ ბალახზე, როგორც კალია,
ხარბად ვისუნთქავ სურნელს იონჯის.

აქ სიჩუმეა და სიმშვიდეა —
თან ბალახით ამომავალი,
ცისკარში ახლაც ეჭვით შედიან,
როცა მესამედ ყვირს მამალი.

სხვა რაღა გითხრა, ხმელი ტოტია,
სადაც გვრიტი გვრიტს ეღუღუნება,
ამ ქვეყანაზე მიდი-მოდიან,
მაგრამ უცვლელი რჩება ცდუნება.

ვიღაცის მზერამ ცეცხლის ალივით
კვლავ ნაპერწკალი გამომიჩინა,
მერე რა ვუყოთ, ცოტა დავლიე
და ჩემთვის ვმღერი, როგორც ჭრიჭინა.

პარკის ქსოვა

მარიამ კობახიძის ხსოვნას

განა შეიძლება ყველაფერს შეეხო,
ან ყველაფერი დაინახო,
რომ ირწმუნო მისი არსებობა,

რასაც განიცდი, ზოგჯერ ხედავ,
ეხები კიდეც და ბედნიერი გგონია თავი,
არხეინად ცხოვრობ ამ ქვეყნად,
სხვები ნაღვლიან თვალებს სიღრმეს
ხელისგულის ბინდში მალავენ,

როცა სიტყვას ვერ ამბობენ
და უთვალავ ბგერად გაფანტულ
სათქმელს ეძებენ,
ის უცაბედად ამოფრინდება,
როგორც თეთრი აეროსტატი,
ყველა თვალი რომ აირეკლავს
და უნებლიე ტემბრთან ერთად
იმოგზაურებს გულიდან გულში...

მაგრამ არიან უფრო ძლიერნი,
გულშივე რომ აღრჩობენ ცრემლებს,
ოლონდ ხმაში არ გააღნიოს ცრემლის სინათლემ,
ამჯობინებენ უაზრო დუმილს.

სულ სხვა იყო მარო ბებო,
რა დამავინყებს, რა წამჩურჩულა:
— რაღა როგორ ვარ, პარკს ვიქსოვო, —
გაიღიმა და გული ისე აუტირდა,
ცრემლი ნათქვამ სიტყვებს სდიოდა...

გივი
ალხაზიშვილი

რა ღამეული გვირაბები გაიარეს მისმა ფიქრებმა,
რა ტკივილები ჩაიგუბა მისმა გულმა,
თავს აბრეშუმის ჭიას ადრიდა
და პარკს იქსოვდა დარჩენილ დღისთვის...

უხსოვარ წუთს ასე ვაბრაქლებ...

დილით თვალში ცას რომ მანვეთებ —
შენ გპოულობ გულში ჩავარდნილს,
აქ ხომ შენი ყოფნა იგრძნობა
და უნებლიეთ ნათქვამ სიტყვაში
გულისცემა უხსოვარ წუთს ისე აგრძელებს,
თითქოს არაფერს...

სული აღიდგენს განწყვეტილ სხივს;
ვერ შევნიშნე, რომ ის აქვია...

სამი წუთია შენს თვალეში ქარი ისვენებს
და ხეებიდან ჩამოღწეული
ჟრუანტელი სისხლში გადადის.

მათ, ერთმანეთში რომ შეზრდილან —
სულ ორ ხმაში უყვართ ღიღინი
და საერთო წუთს სუნთქვით ავსებენ.

შენ აქვე ცხოვრობ. თვალის მოხუჭვა საკმარისია,
რომ შემოხვიდე და მყისვე გიცნო;
ეს იგივეა, სიყრმეში რომ ვსწავლობდი ფრენას
და ახლა შენთან ერთად ვაგრძელებ.

ასე არსებობს წუთი წუთით
და ჩვენთან ერთად ისე მოძრაობს,
როგორც ოდესღაც.

შევისულ-სისხლხორცე...
შევისულდგმულე და სიყვარულის უწყვეტელობა
ფლობს ყველა წუთს მწყემსად გაჩენილს,
სხვა არაფერი მაბაღია
და არად მიჩანს სხვა დანარჩენი.

.....
სიტყვა გამიქრა;
მოლაცხებებს ზურგი ვაჩვენე...
მათ მხოლოდ თავის სიზმრების სჯერათ
და სხეულში, როგორც მღვიმეში, ისე ცხოვრობენ...

ვერაფერს ვეტყვი
იმას, ვინც უკვე მკვდრად იშვა
და აღარ მოკვდება...

იღვიძებენ, მიდიან,
მიდიან და მოდიან,
ყოველი დღე ყველასთვის
სასიცოცხლო ტოტია.

იმ ფანჯრიდან დროდადრო
იხედება თოთია,
თურმე იქ წასულები
შინ ჩუმჩუმად მოდიან.

ჟამი მათი სტუმრობის
უფრო საღამოთია,
ზოგჯერ იკარგებიან
და სულ აღარ მოდიან.

მესტუმრა წერა-მწერალი,
ისევ უსიტყვოდ წავიდა,
მე ამდენ წასვლა-მოსვლაში
ვერ მოვისვენე წამითა.

გზად დავანიე, ნუ მოხვალ,
მინა კი არა, ცა მინდა...

საკუთარ თავის ძებნას უნდება,
როცა ბეზრდება ყურს არხალალი,
„მე“ რომ ქრება და „ის“ შინ ბრუნდება,
მაშინ არავინ შინ აღარ არი...

შენ როგორც იქნა გადაისუფრე
და ობოლ სიტყვის ჩუმი დამარცვლით,
ჩაკეტილ ხმოვანს ათავისუფლებ
და ჟღერადობას ტემბრი დამაცლის.

წავალ, მოვძებნი შიშველ ამინდებს,
ანწყო ყოველთვის უტიფარია,
ჰალოგენივით თვალებს ამინდებს
სამივე დროის ბუტაფორია.
ვჩუმდები, ამ დროს არ გავამითებ,
იგი ისედაც უდაბურია.

ცა რომ შემოდის, ის ჩემში რჩება
და მისი თვალით ვხედავ ცოტა ხნით,
როგორ იქცევა სიტყვები ჭებად
და მოლივლივე სივრცედ ოთახი.

ასეთ დუმილში იღვიძებს ტემბრი,
ათასწლეულის სულს რომ ინახავს
და შორიასლო ჩქამი სექტემბრის
გაოცებული გკითხავს, — ვინა ხარ?!

შენ ხომ არ იცი, მოხველ საიდან
და ჩემთან ერთად როგორ სულდგმულობ,
დამალავ სათქმელს, გულში ჩაიტან,
ამ სოფლის მდგმურო, დიახ, სულ მდგმურო!

გამოცვლილ ცათა გადაძახილი
სულ ერთად შეკრებს ჭინკებს ერთგვარებს
და აქ მოღწეულ თვალს რომ ახელენ,
უკვიროთ, ამათ რომ არ დაემგვანე.

მღერის სამი შვილიშვილი —
ქეთი, გვიკო, ჩემი ანი,
სხვა არავინ მეგულება
მათზე უფრო ჩემიანი.

...შენ თავს არ ილღი
და მოძრაობ წარმოსახვითაც...
შენც შეისვენე ცის ნაპირას,
ერთხელ მაინც წამო სახლიდან...

შენ იქ ხარ, სადაც სინათლე გეძებს,
მაშინაც გეძებს,
როცა წყვდიადში გაიღევა უცნობი წუთი
და მოიხედავს,
იქნებ წარსულს თვალი შეავლოს...

წუთის სარკე, სახეების კოლექციას
უნებლიე ხედვით აგროვებს,
და უცნობ სულდგმულს
ჩემს თვალეში უნდა ჩახედვა
და მათთან ყოფნა,
ვინც ჩემში ცხოვრობს დასაბამიდან
და მათ გარეშე ველარ ვარსებობ.

 მე გავყიდი ჩემს ხუმრობას
 ჭანტურიას ას ქილიკად.
 ტარო ისე იკანრება,
 ბრჭყალით მხოლოდ ასკილი გავს.
 სულ ტრიუმფით გამოვიდა
 კრეტინკოსის პასკვილიდან.

 რომ ილვიძებს ამბიცია,
 რაღას ეტყვი ამ ბიძიას.
 იმ რითმების შეგინებით
 აირია ადრესატი,
 მეც კინაღამ ისეთი ვთქვი,
 როგორც წერდა ადრე სადი.
 მინიშნებულ შეგინებას
 მივუმარჯვებ შეგონებას,
 ისე შევცვლი პირის ნიშანს
 სხვისი შენი გეგონება.

 გადავალ ამ დღიდან იმ დღეში,
 გადავალ ამ ტყიდან იმ ტყეში
 და მაინც იმავე სიბრტყეში,
 მგლებში, გველებში, ვირთხებში,
 მარად უპასუხო კითხვებში
 და ისევე ამ მთხლიდან იმ მთხლეში!
 როცა დაგვადგება საშველი,
 მაშინ მოგვაკითხავს მამველი.

 ამ ლაბირინთში
 შენთან ყოფნა რამ მომანატრა
 ან რა ვიცოდი,
 თავს თუ ასე მამახსოვრებდი?!

 დრო კვირის მერე თითქოს არ გადის
 და გუბნავით თვლემს ინება,
 მე ვგრძნობ, რომ ჩემი ხარ შენაკადი,
 და მიყვარს შენში შემოდინება.

მხოლოდ ბავშვების ლალი ყოფინა,
 გადაგვევლება გულზე ტალღებად,
 მე თავს არ ვთვლიდი სულის ინჟინრად,
 ისე სწყუროდა სულს გალაღება..

ეს დრო უეცრად ამოინრიტა,
 შეაკრთობს ძარღვებს ცივი დინება,
 მისი სათავე მოდის სიმწრიდან,
 რაც დროს არასდროს არ ეტკინება.

გარეთ არ ტოვებს იგი ნაკვალევს,
 დაფარულია მისი ბუნება
 და ახლაც, შენთან ნამყოფ სხვა ქალებს,
 უყვართ ყავა და ნახახუნება.

შენ შეეჭვდები თვლემის ტიხართან,
 რომ ხილვას ყავლი ჯერ არ გასვლია
 და სიზმარ-ცხადი რასაც გიხატავს,
 აუსრულებელ ნატერის ასლია.

 არ ნატრობ ჩავლილ დღის დაბრუნებას,
 ის უნდა იყოს იქ, სადაც არის,
 ანუ აღარსად, რადგან ბუნებამ
 ჩამოიფეროხა დროის ნაცარი.

თვალს ღვინოსავით ღამე ესმევა
 და სისხლს ეს ღვინო ისე აღზევებს,
 რომ ღამით ჩიტის ნამოკვნივსება
 შენი ტკივილის ექოს მახსენებს.

რაც მიდის — ჩვენში თან ილექება,
 სხვაგან ვერ ჰპოვა თავშესაფარი,
 გრომად არ უღირს ვინმეს შექება —
 პრომოუშენის ტრუხა ზღაპარი.

გამოქვეყნების ხიბლი მომბეზრდა
 და თუ ვნერ მხოლოდ პიქტოგრაფიით,
 ვზივარ ბავშვობის სახლის ღობესთან,
 სავსე მზისა და მთვარის გამებით...

 ისე ამოტივტივდება,
 არა მარტო სიტყვა — წყვილი,
 მისი დაუსაბამობა,
 შლეგი სიყვარულის წვლილი...

ზოგჯერ სიტყვის შინაარსი
 ისე დნება, როგორც ცვილი,
 ჩვენი ერთადყოფნის უამი,
 არყოფილზე გადაცვლილი.

რაც აღმავსებს ისევ ისე,
 ნარუშლელი დუეტია,
 უნდა ენდო, სულის ნატერას
 თუ ენდობი, დუენდია.

 ჩემი მეზობლის ჭიდან,
 მზემ ამომხედა — ჭიტა!
 გულმა რომ რეჩხი მიყო,
 გაფრინდა, იქცა ჩიტად,
 გამიმზურა ერთად,
 თუ რამ ტკივილი მჭირდა.

 შემოდგომა არსად ჩანს,
 უხილავი ბავშვია,
 იძვრის დედის მუცელში
 ჯერ ივლისის სახლშია...

მზემ უკვე მიასხურა
 მოყვითალო შხეფები,
 მიიღევა ზაფხული
 აგვისტოს გამეფებით.

დედა-შვილის გული ხომ
 მუდამ ორჯერ ერთია,
 ხოლო მათი მფარველი,
 რა თქმა უნდა, ღმერთია.

 ოდესმე მაინც გათენდება უკეთესი დღე,
 გამლვიძებელი ბგერათა და გამქრალ ანბანთა,
 და აღმოაჩენ, დაიბადა უკვე მესიტყვე,
 მოჩვენებითად მივინყებულ დროს რომ ჩაჰბარდა.

რალაც კი იცი, მაგრამ, მგონი, არა იცი რა,
 თუმცა, ხანდახან, ნირნამხდარი იგრძნობ ბუნდოვნად,
 რომ წაყრუებით სიკვდილისთვის ვინც გაიწირა,
 ის გაურკვეველ მომავალში უკან ბრუნდება.

მოსალამოვდა და ჰაერიც ისე ნაზდება,
 დაბრუნებულა დროის რიდი ღვითთ ნაბოძები,
 მალე ოთახში იმის ჩრდილი შემონაზვნდება,
 ვინც სიმუნჯეში ჩატოვებულ სიტყვებს მოძებნის.

 ეს შემოდგომა, ეს ზამთარი, ეს გაზაფხული
 და ვერც ზაფხული, რომ მიაღწევს ფერისცვალებას,
 ვერ შეედრება დროს, ჩემში რომ არის ჩაფლული
 და ყოველივეს და ყველაფერს რომ ემალება.

ვერც ეს ქალაქი, ვერც ეს დაბა და ვერც სოფელი
 ვერ შეამჩნევენ, რადგან იგი ეუცხოებათ,
 ის კი არსებობს — დრო კაცთაგან უარყოფილი,
 მარად ამ დროის გვერდის ავლით მიდის ცხოვრება.

შენ კი, მზის სხივო, როცა ბაღში ნაყოფს შეთვალავ
 და ჩამჩურჩულე, რომ სიცოცხლე მხოლოდ მზით არი!
 ათასში ერთხელ ბედნიერი მხოლოდ შენთან ვარ
 მევიოლინე არასმქონე, მაგრამ მდიდარი.

 აღარ მომბეზრდა იმ უძველეს ბაღის აღწერა,
 ფანჯრადან რომ ჩანს და სამყაროს დუმილს აგროვებს,
 რას ვიფიქრებდი, სხვა ქალაქშიც თუ მოაღწევდა
 მისი ჩურჩული ზუსტად მაშინ, შუქს რომ აქრობენ.

ბაღის მუსიკა, დუმილიდან რომ იბადება,
 როგორც საკუთარ კენწეროებს, ისე მოძებნის
 ვარსკვლავთა ციმციმს და წყვილიადის ყოველ ნათებას,
 და ეს სიცოცხლე, ღვითთ ნაბოძები,

მუდამ მზადაა იმ სიტყვათა აღმოსაჩენად,
 ჩვენ რომ ვერ ვამბობთ და სახეზე ნაოჭს ამრავლებს,
 ნიშნად იმისა, რომ ყოველთვის გულში დარჩება
 ის, რაც ჩამოგვყვა და რაც უკან მიგვაქვს წარმავლებს.

 შენ გაიხარებ, თუ ვინმე გენდო
 და მოსასმენად მოგაპყრო ყური,
 თუ შენთან ერთად გატეხა პური,
 იხილა შუქი, თვალში რომ გენთო.

ვერ გაიხსენებ იმ ქალის სახელს,
 რადგან არავინ გეტყვის უბრალოდ,
 საკუთარ თავსაც გსურს დაუმალო,
 რასაც უსიტყვო ღიმილით ამხელ.

ის შენში ცხოვრობს და ესეც გყოფნის
 და ბედნიერი გგონია თავი,
 თითქოს ველური ვარდია ღობის
 და შენს სხეულში თავისთვის ყვავის...

ნინო ქადაგიძე

ცერცვისტოლა ამბები

დედის გუგანი

ცხრამეტი წლისა გათხოვდა. ცხრამეტი კოკორი ესხა გულიპირზე, ცხრამეტი ყაისი, ცხრამეტი კლერტი. პეპ-ლუბის ფრთების რხევასა ჰგავდა მისი წამწამების ფახური, ღიმილი — მონმენდილ ცაზე ვარსკვლავთა ციალს, ციაგ-სა თუ ციალ-კიალს. ქალღვთაბასავით დაიარებოდა, ალაღებულნი, მანერი, ყუათიანი ნაბიჯით. რა უნდოდა იმასთან არამს? ქმრის მაჯაზე ეკიდა ხელი. სახლი სახლად ედგა, ქვა — ქვად, ამბარი — ამბრად. სამი შვილი დაზარდა, ორი გოგო და ერთი ბიჭი. ბიჭი — დედის-ფერი, დედისმზე და დედისხვითო. განა გოგოებს არ ედე-ბოდა მტლად, მაგრამ რადგან ბიჭი ნაბოლარა იყო, და-კანკალებდა, დათათანებდა თავსა და ტანზე. ნუთისოფე-ლი მორევივით იხვევდა ტკბილ დროს.

ომი დაიწყო. ნავიდა ბიჭი ომში. მამამისზე მხარბე-ჭიანი, პაპამისზე — მალალი, პაპამისის მამაზე — კეთილი, პაპამისის მამის მამაზე — ღონიერი, პაპამისის პაპის პა-პაზე — ძარღვიანი მაჯებითა და დაკეჭნილი შუბლით. ლოცვა, როგორც სუნთქვა, ისე გაუხშირდა შესაბრალის ქალს. სამაგიეროდ დაიკუთვნა მწირი ულუფა, ლამის ორი ნატეხი მიწის ბელტი და მწკვი მარილი გასაკენეტავად. ღამლამობით გადაიცვამდა თხის ბენწენარევე ჯვალოს პერ-ანგსა და ლუოდს: ვაი, თუ ქვა ახლა ბიჭის ყურთბალიში, ან: ვაი, თუ ტერფებქვეშ აქვს დამდნარი მინა?!. არაფერი ისმოდა ბიჭის. დები გვერდზე სოფელში დათხოვდნენ, შეშის საჭრელად წასული მამა ხემ დაიტანა, დედა დარდ-მა გადაბელა. და მაინც, არაფერი ისმოდა ბიჭის. ქალი ისევ სამ წყვილ წინდასა ქსოვდა, სამ პერანგსა ჭრიდა, სამ შარვალსა კერავდა. მერე უნდილაანთ თომამ დებს ამბავი მიუტანა, თქვენი ძმა უგზო-უკვლოდ დაიკარგაო. დებმა ალოგვეს. დედას არაფერი გააგებინეს, შეიბრალებს, ისედაც მდილსა ჰგავს და სულ გაქრებაო.

დედას ლოცვა ისევე ხშირი ჰქონდა, ულუფა — მწირი, ჯვალოს პერანგი, ყურთბალიშად — ქვა. დილაბნელში სტუმრის ხმა შემოესმა: დედი, დედი, აგრემც შენს დე-დაშვილობასაო...

— ჰო, შემოდი, რომელი ხარ, გენაცვალე, — გაეძრახა ქალი და ფარფარით გადაიარა ეზო.

— დედი, დედი, აგრემც შენს დედაშვილობასა, — კბილს კბილზე არაკუნებდა სტუმარი და ადგილიდან ვერ იძვროდა. ქალმა ხელი მოჰხვია, შინ შეიყვანა. თან იცნო და თან ვერ იცნო... თავის საწოლზე ჩამოსვა, თავის ახ-ალშეკერილი პერანგი მოახურა, თავის ახალდაქსოვილი წინდა ჩააცვა.

— აჰა, ახლა გათბები, შვილო, გენაცვალე.
 — გმადლობ, დედი, დედი აგრემც შენს დედაშვილო-ბასა...
 — რა გქვია, შვილო, გენაცვალე?
 — სიკვდილი, დედი, შენს დედაშვილობასა...

ქალს არც გაჰკვირვებია, საჩხუბო გავიდა, ხმელი შემა შემოიტანა, ცეცხლი დაუნთო, გვერდით მიუჯდა და თვალეზში ჩახედა. სიკვდილს მისი შვილისფერი თვალეზი ჰქონდა, არც საშიში იყო და არც არაფერი...

კუზიანი თალაღი

ჩამოშლილი ეკლესიის გვერდით ცხოვრობდა. მშობლები ადრე დაეხოცა და ოლოლივით მარტოკა დარ-ჩა კუზიანი თალაღი. კუზის გამო საპატარძლოები ცხ-ვირს უზბუებდნენ. არც მაინცდამაინც თალაღს გაუხს-ნია ჯეილობაში გულისბჭე ვინმესთვის. თავი არც კი აუნ-ევია ქვეყანაზე, თვალის არც კი გაუსწორებია მზისთვის, მთვარისთვის, ჩიტისთვის და ხის კენწეროსთვის. მზეცა და მთვარეც დაბლა დაუდიოდნენ, წიპრიებიც და წინ-კანებიც ხშირად ჩამოუსკუპდებოდნენ ხოლმე ცხვირწინ. მხოლოდ ძირნაყარ ხილსა სჭამდა, ბოსტანს ამუშავებდა, ვენახს უვლიდა, შავი, მსხვილმარცვლიანი, დევერხანა, მწებამდარი თაკვერი ვაზი ედგა, დაჰხაროდა და დაჰ-გურგურებდა. ზედაშე ულაღანებდა ქვევრებში. ბუმბუ-ლივით მსუბუქი იყო თითქოს, მაგრამ აი, კუზი თანდათან ეზრდებოდა და უმძიმდებოდა.

ამასობაში

ამასობაში გადამაისდა. მოვა და ნავა ზაფხულიც მალე. ეს წელიც როგორც შარშან, გაისად, დაეტოლება მუდმივად წამებს. არც თავისთავს და არც ბებერ დღეებს, თვლემით ან თუნდაც ხველების ხმებით, ჩვენც როგორც შარშან, როგორც გაისად, საკუთარ დროსაც ვერ გადავხედვით თავს. და ვერც ვიტყვით, გვეყო დრო თუ ჩვენ ვერ, ვერ ვეკმარეთ დროს ასეთები. გადაიყრება მოლაპარაკე ყუთები, ქვები და კასეტები. ამოფრინდება გაზეთებიდან ყველა ასო და ყველა ნიუსი, ზამთარი ისევ აყირავდება — ჩამოგდებული თეთრი ბიუსტი, თეთრი და მძიმე. სიმარტოვისგან ქალაქს ეშლება რკინის ბალანი, ხეებს კი ტკივით გადამტვრეული თხელი თითების ყველა ფალანგი. დის,დის, დის დრო, დის. დის და ან როდის უნდა გაიდოს ხიდი მალეზად, შარშან კი არა, გაისად იყო, რომ გაიცრიცა იდუმალება და დარჩი ასე შენი თავის და სიარაფრობის ფერთა ამარა, ხედავ, არავინ აღარ გიგზავნის გულიდან ექოს მგრგვინავ ამანათს... მდუმარებაში შეაბიჯე და სიტყვაც გეთვლება უკვე ლალატად... სულ უფრო იღებ რწმუნებას, რომ შენ სიცოცხლეს მაინც არსად გამატან და ყველა ქვიდან, ყველა ფორიდან წვენივით ადენ ერთ წვეთ სამართალს, რომ დამიმტკიცო ისევ სიმართლე, ისევ სიცოცხლის, ისევ იმედის... და საგაისო წარსულის კიდეს ჰკიდებ მომავლის სანვრთნელ ილეეთებს...

სათოვლიანი

ტყე სავსეა სათოვლიებით. სიჩუმის ფეხქვეშ იმშუშნება ჟანგისფერი, ნანისლი ნემო... თოვლი კი არ ჩანს. არც მოვა, ვეჭვობ. მეც რამდენჯერ გავსუსულვარ გულში გაშლილი სათოვლიის იისფერ შუქზე, მეც რამდენჯერ დავლოდებივარ სითეთრის ზეიმს. მეც რამდენჯერ დამიცდია სიყვარულისთვის. მიცქერია მალლა და ზევით. გადაფრენილან ზამთრისპირულზე წეროების გუნდები და ჩაუვლიათ ხმაურიან მარეკებს ტყისპირს...

ღარიალის ხმოვა

ყველაფერს ივინყებ, რა გზაა?! რა გზაა, ან გზაა ის, რასაც მიჰყვები?! მიყვები, მიყვები ლოდების ენაზე, და თავსაც მავინყებ გზისპირზე ველური ქაცვის ხე-ბუჩქივით ყინვისგან სიტკბოს თუ იძენენ სიტყვები — სულ საცალფეხონი, რამდენი. რამდენზეც ბევრი და უთვლელი. ტინები, საყდრები, მთები და ჰესები, მუდმივი შევსებით. იცი, რომ ესაა სიცოცხლის სამარე, სადაც გაშლილია სალი კლდის სერვისი. მზის წვენში ჩამბალი მინდვრები პურის წილ, ტერასთა ფურცლებზე კითხულობს ულისე — აქ არა ვყოფილვარ? მთები ხომალდები მიმდგარნი ცის ქალაქებს. ამინდიც როგორი მჩატეა, სარკეა... ჩახედავ თვალებსაც — უკარო ციხეებს, ხავსიან ლოდის პურს მიიღებ კურთხევად, რომ არ დაუფრთხება ჭინკები უდლეურს, რომ აუცილებლად აცვამენ ნაბიჯებს, გზის ჯვრებზე აცვამენ. მაძახურს აცალე, გაგიყვანს ბინდისპირს, სად თოვლის სითეთრეც სინმინდით განუხებს. ამ ხმელი დუცების და ხმელი დიყების ცივ ქარისპირებზე ნალვლიან ბორიას — რტოებში გაჩხერილ ნიაურს ოლეანდრს ექნება შენსავით მიზეზი სასევდე, მუდმივი შევსებით. არჩევანს არავინ გიტოვებს, გასელფდი, რომ ყველამ გიყუროს, არეულს ლაჟვარდში, გითვალოს დარდების ნაშალის ტონები, ჩრდილები, ჩრდილები ღრუბლების ხაოთა, წყალსაც რომ ვერ ატან ვერც ცხადს და ვერც სიზმარს. იცხოვრე, როგორც გსურს, ბედილბლის ენჯეოს სწავლებებს აისხლეთ, დაფნა რომ — ელქექებს... გიმღერენ ზვაეები, სადარიალონი, ჯერ რომ არ აჩნია მინისპირს კენჭადაც.

მარიამ ნიკლაური

გიცნობენ, რადგან შენ სულ მეტი გენადა, სულ არა გქონდა რა, სულ იყავ ქესატად, და ყველა ნაბიჯი გზად გადაგეზარდა, რომელსაც ყველგან და ველარსად მიყავხარ...

როშაში ერთი ცირცელი

როშაში ერთი ცირცელი სუ ფაფარენას უყურებს. მოდის ნისლი და მის წითელ ტუჩებს აკვდება, უხუნელს. დილით აჰყვება სათიბებს მზისჟამინდელი ცროლისკენ. რა გითხრა, ჩემო ცირცელო, ხან — მე, ხანაც — შენ მომისმენ.

შემოდგომისპირი

შემომდინფდა ზაფხული — დარებს, გზისპირზე — მაღალ, წყნარად მდგარ ასკილს. მშვიდად უკრავდა ობობა თარზე. და ქსელში ება პეპელას ფრთებით გამოფიტული მზის სხივის ნასკვი.

შეუსვენებელი მინიუ

გამოტანილია განაჩენი შეიძლება დახვრეტით შეცვალო შეიძლება ჩამოხრჩობით შეცვლაც შეიძლება გაზის კამერაში შეყვანა შეიძლება კოცონზე გადაცვლა შეიძლება თოკიც შემოგთავაზონ შეიძლება ფეხებზე ლოდიც მოსინჯონ შეიძლება საკვებით მოწამვლა შეიძლება 21-ე სართულიდან გადმოგაგდონ შეიძლება ცოცხლად დაგმარხონ ეს განსაკუთრებით ნაცნობია თან ცოცხალი ხარ და თან მკვდარი ეს მშობლიური და ყველაზე ახლობელი განცდაა შეიძლება იმდენი გაჭამონ როგორც ახლა გაჭმევენ და ასე მოგკლან შეიძლება ქილერი მოგიჩინონ შეიძლება წამლით მოგკლან შეიძლება ცხოვრებით მოგკლან შეიძლება თავისუფლებითაც კი შეიძლება მონობით შენ მაინც ვერაფერს მიხვდები და ასე გაუთავებლად გამოიგონონ ახალ-ახალი სალათებივით ჩვენი სიკვდილი და ამაში ძვირიც კი გადაგახდევინონ მთელი ქონებაც კი მთელი ქვეყანაც კი მთელი სიცოცხლაც კი მთელი რწმენაც კი მთელი სიყვარულიც კი მთელი სულიც კი შეიძლება ვერც გაიგო ისე მოგკლან ძილი გაგიგრძელონ ან ღვიძილი გაგიგრძელონ და გეგონოს ხარ და გეგონოც მაგარიც ხარ და გეგონოს მიუწვდომელ კოშკშიც გადამალულხარ და გეგონოს უხორცოც ხარ და გეგონოს მართალიც ხარ და გეგონოს მარადიულად ხარ და გეგონოს ღმერთიც შენთანაა გამოტანილია განაჩენი აი „სიკვდილის მინიუ“ მთელ ჯიშს ხომ არ მთელ მოდგმას ხომ არ მთელ დროს ხომ არ მთელ სივრცეს ხომ არ და სანამ ამ ფიქრში ხარ ნელ-ნელა უკვე თურმე მთლიანად ყველა სულ აღარაფერი — შენ რასაც აირჩევ...

შენ არაფერი არ გინდოდა ჩემგან, ვიცოდი. რისი სიტყვა, სიტყვა გქონდა თავზე საყრელად. არც პურის ყუა, არც წყაროს წყალი, ღვინის გარდა არც რა შეგისვამს. ზიარებისთვის ჯამში მიწაც კი ჩაგიყრია. სასაცილო იქნებოდა შიშველი ტერფით შენ ბალახზე გავლა-გამოვლა, როცა ნისლები დაგიდიან ანგელოზებად. მემღერა რამე? მასხრად აგეგდე? ზეცას სწვდება შენი ნამღერი. ცეცხლის ალშიც ვერ გავეხვიე, აბოლებულ ფიჩხის წკირს ვგავდი, ოქროვანი შემოდგომის კალთებზე გაშლილს, ნახსლავს და ნაბელს გაზაფხულისპირს.. ცრემლი მდიოდა, მაგრამ ვაზის ცრემლზე ნაკლები. ვიტირებდი და მოკვდებოდი ალბათ სიცილით, მე შენ გეტყვი და, გულზე ზვირთად დაგდინდებოდა ჩემი ცრემლები?! რა უნდა მექნა, რითი უნდა მემტკიცებინა შენი შვილობა? თავი რითი მომწონებოდა? ლოცვაც ისევე არ მეხერხება, როგორც ომი, როგორც მშვიდობა. ქვაც მე მჯობდა თავისი ქვაობით. და რაც დამრჩა სხვებზე მეტი, ბევრი, ძლიერი, სხვებზე ლამაზი, ძვირფასიც კი, მხოლოდ თავად რაღაც შემქმენი .

ათას მანქანას გამოიგონებს ის, ვისაც შენგან თავის დახსნა ეძვირფასება.. თითქოს რამე შეგვეძლოს მართლა...

სევდის სალამური

სიხარულის, მინდა, გითხრა, სულ დარდის კი გამომდის. ჩიტიც ძველებურად მღერის, მზეც მზისფერად ამოდის. აქ ყვაილი იშლება და იქ მთები ჩანს სამოთხის, მოვა დღე და მაინც „სევდის სალამურად“ გამომთლის და მაკვენებს ორთავ სოფლის გაღმითა და გამოღმით.

სიხარულის საფრთხობელას დაჰხვევია ქარები. დავიღალე სუყველაფრის ბედზე გადაბრალებით. „სიხარულის სალამურო“, სად დაგკარგე ან როდის? მზეც ამოდის, ჩიტიც უსტყენს. მე არცერთი არ მომდის. მინდა, სიხარულისა ვთქვა, მაინც დარდის გამომდის.

ან სიცოცხლე იყოს მეტი, ან სიკვდილი — ნაკლები. არც მტერს ჰყოფნი, არც მოკეთეს, არც მას, ვისაც აკვდები. ვიყო, არა ვიყო ნეტა, გეში რად მაქვს მესევდის, ან იქ დარდებს რა უნდოდა, სადაც შევბას ვეძებდი?! ცაზეც მეტი მაქვს ზეცა და ხმელზეც მეტი — ხმელეთი. ან ზღვის სამანს რად ვეძებდი კოჭებამდე ღელეში?

სიხარულის მზე არ ჩანდა ჩემი დარდის ხევებში... ვიყო, არა ვიყო ნეტა, შენ უხილავ ხელეებში...

იალნოზი

მთვარე მთვარეზეც მეტია, თავს დასდგომია იალნოს. ნეტა რას ფიქრობს, რასა დუმს, თუ ამბავს რამეს მიამბობს. დარდით გავსილა, დამცქერის: — საბრალო, ადამიანო... აქა-იქ სხვიარშინი ღრუბლებიც ყურად დიანო. ნეტავი ერთი ენის გვქნა, ჩემი ამბავიც გაიამბო...

დედაკაცის არაფროვის დიდი ამბავი

აი, ასეთი ამბებიც ხდება, აღარაფერი რომ ხდება და ესაა მთელი დიდი ამბავიც. ასე ცხოვრობენ დედაკაცები, დიდი ღმერთის ძველი ტაძრიდან შერისხულნი, გამოდევნილნი.

წინაპარი

ჩემი დიდი წინაპარი — პაპაჩემის პაპის პაპა — რომელიც მთაში ცხოვრობდა და იყო პოეტი, მითვალთვალებს წინა საუკუნეებიდან. არ ვიცნობდი, მაგრამ ვმეგობრობო. ეს მისი სიმღერაა, რომელსაც მიღმიერი სამყაროდან ვხრიალებ, ეს მისი სიტყვებია, რომლისგანაც თითები მაქვს დაღურჯებული. ამარჩია და ჩემში მულავნდება. მისი ბრაღია, რომ ასე სანახევროდ ვცხოვრობ, და როცა მძინავს, ღია თვალებით ვებრძვი ღამეებს. მისი ბრაღია ჩემი ალტაცება ქვებისადმი, კლდეებისადმი. მან დამინესა, მყვარებოდა კლდესავით კაცი — მდუმარე და ძლიერი და სიცხის ამტანი. დიდი ხნის წინ გაურიგდა ღმერთს, რომ ჩემით თავის მთა და თავის სიტყვა გადაერჩინა. ჰოდა, ახლა ლაღად დადის ჩემს სისხლში და სიტყვისგან დაღურჯებულ თითებზე შიგნიდან მიკაკუნებს.

ირონია

არადა ისეთი უშნოა ეს ცხვრებით დასახლებული სამოთხე, აღარ ვიცი რა მოეუხერხო ჩემს მხედველობას. დადიან ცხვრები, დუმილს და სუნს ერთმანეთში ურევებ და ხანდახან ერთმანეთიც ერთმანეთში ერევათ. მე კი რა ვქნა, როცა გაზრდილი შემოვედი ამ ფარაში, ვლაპარაკობ, მაგრამ ვის რას გავაგებინებ. გამარჯობა, ცხვრებო. არც კი იცით, რომ შესაძლებელია გასცუროთ მდინარე და ყველა ჭუჭყი მდინარეს გაატანოთ, და ყველა სირცხვილი მდინარეს გაატანოთ და ყველა უსიტყვობა მდინარეს გაატანოთ. ისეთი მიმტვევებელია მდინარე! გამარჯობათ ცხვრებო, სანამ თქვენ ძოვდით, მე ვისწავლე დუმილის დამარცხება, მე ვისწავლე შიმშილის დამარცხება, მე ვისწავლე სიამის დამარცხებაც და ახლა, როცა გარედან გიყურებთ, როცა ფარაში მდგომი მაინც გარედან გიყურებთ, შეგიძლიათ ბალახივით ღეჭოთ ჩემი ირონია.

თავდაყირა

მზად ვარ გადავაბრუნო სამყარო, ისედაც ჩემი საქმეა ყველაფრის თავდაყირა დაყენება, გაგიკვირდეს — გაკვირვება შენი საქმე იყოს. აი ჩემი უღალატო ხელისგულები მოლაპარაკე კანითა და დაგრეხილი მკვეთრი ხაზებით ყველა დეტალზე დაწვრილებით მოგიყვებიან (ხელისგულებს ყველაფერი ზეპირად ახსოვთ).

მე კი განა არ ვიცი, რომ მთავარია სწორად მიყვარდეს, მთავარია სიყვარული ხელისგულებს გავუნანილო, როგორც დიდი ოჯახური მემკვიდრეობა და არასდროს ამიკანკალდეს მხრები, როცა შენ დაგინახავ! და არასოდეს წამომცდეს ზემდეტი, როცა შენ დაგინახავ! და არასოდეს შევიჭუჭკო დუმილში — როცა ხელისგულებს გამოგინვდი! და არასოდეს დამეტყოს შიში, როცა ამ ხელისგულებით სამყაროს გადავაბრუნებ!

ზღვა

აი ჩემი სიყვარული, სამშობლოდ დაბადებული სიყვარული, წინაპრის ძვლებით შემოლობილი სიყვარული, წინაპრის ლეგენდებით ნაკვები სიყვარული, მუხის ფოთლებით ავსებული სიყვარული, მუხის ფოთლებივით მოშრიალე სიყვარული, ორ დიდ მუჭაში ჩავტყე და ტალღებს მივანდე. აი გულიდან გამოვდევნე ყველა მდინარე, აი ბაგიდან გამოვდევნე ყველა მდინარე, აი ხსოვნიდან გამოვდევნე ყველა მდინარე და ზღვისაკენ ვუკარი პირი! ზღვა იქცა ჩემი მოთმინების უხმო მსაჯულად და დიდ მეგობრად, მენდობა და გულამდე მიშვებს. მეც ასე სადა, ცარიელი და გარუჯული, ვკოცნი მის კაბას და ტუჩებზე მეკრობა ქვიშა და ვწვები მისი გულის ფსკერზე და ვეძებ ჩემი სამშობლოს ლობეს და ვიბრუნებ წართმეულ სასჯელს ნიჟარის სუნთქვად, ხავსის სუნთქვად, და ასე თხემით ტერფამდე მტკივა ჩემი ქვეყნის დამწვარი მათა. აი ჩემი სიყვარული. აი ჩემი მოთმინება. ზღვას ქვიშად ჰქონდეს.

ირმა შიოლაშვილი

სუთი ღლისა და სუთი თითის აგავაჰი

დანაღმულია ჩემი ხელები, ჩემი დაბომბილი ხელები, ჩემი ოკუპირებული ხელები, ჩემი სისხლაკრული ხელები, ჩემი მინაკრული ხელები, ჩემი უბედური ხელები, ჩემი ხუთთითიანი ხელები, და აღარ ვიცი საით წავიღო.

აკრული მაქვს თვალები, რომ საკუთარ თავს დავუმალო გადამწვარი მინდვრები, ცეცხლნაკიდებული ტყეები, პატივყარილი კარ-მიდამო, პატივყარილი გოგონები, პატივყარილი გოგონები, პატივყარილი გული

ოკუპირებულია ჩემი იმედი, ლიკვიდირებულია ჩემი იმედი, ხუთ თითში მოქცეულია ჩემი იმედი, ხუთ თითში მოქცეულია ჩემი ისტორიაც, ინვის და გულს მინვაგს, ინვის და სისხლს მიდუღებს, ინვის და ხმაჩახლეჩილი მეძახის, რომ გახელილი გულის თვალით უნდა ვიარო...

აი, ასე დავამთავრე მეგობარი: გულში დავამთავრე, მაგრამ მაინც გულში დავტოვე — არ ვისურვე მისი გულიდან ამოღება; ვიფიქრე — მკვდარია, მაგრამ იყოს, სიკვდილის ნიშნად იყოს ჩემ გულში, როგორც დიდი გაფრთხილება — რომ სიკვდილი გარდუვალა. მაგრამ მკვდარი მეგობარი მინას ითხოვს — თავის წილ მინას და გულიდან მაგლეჯს ნაწილებს.

ნანას

ასეთი გოგოები ვიყავით, უცნაური გოგოები ვიყავით:

კი არ ვლაპარაკობდით, მძივებად ვასხამდით სიტყვის საოცრებას, კი არ გვიყვარდა, ვავადობდით და ქვეყნიერებას სიყვარულში ვეჯიბებოდით,

კი არ ვწერდით, ადუღებული წარსულიდან ვინოდებდით სიტყვებს და ბედისწერის ანბანს ვანყობდით.

ასეთი გოგოები ვიყავით, უცნაური გოგოები ვიყავით.

მერე, როდესაც გავიზარდეთ და ვიქეციტო ქალებად, როდესაც წარსულს ჩავაცვით ჩვენი გოგოობა, როდესაც შვილებს ჩავაცვით ჩვენი გოგოობა, როდესაც ქმრებს ვაჩუქეთ ჩვენი გოგოობა და ერთმანეთს ხელახლა შევხვდით, აღმოვაჩინეთ, რომ შესაშურად გვიხდებოდა ეკლიანი სიტყვები, გვიხდებოდა ცხოვრებაგამოვლილი სიტყვები, ღირსეულად შეფუთული სიტყვები და ხელის ნაცვლად, ძველებურად, ადუღებული სიტყვა გავუნოდეთ ერთმანეთს.

აბა რა მექნა, როცა მამაჩემი თვალებიდან მეღვრებოდა და დედა ჩემს სიტყვებში ყვაოდა, საძინებელში ვიკეტებოდი და ვწერდი. დიდი იყო ჩემი ბავშვობა. კედლის მარჯვენა ფერდიდან წიგნები ცვიოდა და ყველა წიგნის ჩემიან გვირს გულზე და ხელებზე ცრემლივით დასდიოდა მარტოობისა და ცხოვრების სურნელი. ცხოვრება მაშინ მეც ასეთი მეგონა: ჩემიანი გვირებით სავსე, ნათელი და გულუბრყვილო და ვწერდი, რომ მომავალი შეიძლებოდა წარსულში აგვეოდა, და რომ წარსული დიდი თოვლის გუნდა იყო მომავლისათვის.

და ვწერდი: რომ სანამ სიტყვებს წამართმევდნენ, შენი ძველისძველი მზე უნდა მენახა. მიყვარდი და ღამეს მანამდე ვათევდი, სანამ ჩემს თვალებზე სინათლე შეახმა განთიადს, და ახლა, როდესაც ხელები სავსეა მომავლით, მე უნდა წავიდე, შენ კი მეთათსედე უნდა მაპატიო, რომ თვალებს გარიდებ

დიდი იყო ჩემი ბავშვობა. წინასწარ გრძნობდა, რომ წარსული შეიძლებოდა გამხდარიყო მომავალი და მთელი ცხოვრება ტყუპისცალის ნაბიჯით ველო მის გვერდით, ვისაც ვერასოდეს დაეწეოდა, წინასწარ გრძნობდა, რომ თვალბუნი ჩატეული მამის გენი და სიტყვებში მოყვავილე დედის სევდა დიდი წრე იყო, თოვლის გუნდით შემოხაზული.

